

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio II. Privilegium nonn solvendi Decimas sitne latè an strictè
interpretandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

166 *Affer. VI. Nullus Laicus immunitatem à decimis concedere potest. Ita Innoc. III. c. 25. h. t. ibi: cum laicis nulli sit de spiritualibus concedendi vel disponendi facultas.*

Imperialis potestas, quantumcunque generaliter fiat, neminem potest à solutione decimarum eximere, qua Divina Constitutione debentur.

QUÆSTIO II.

Privilegium non solvendi decimas sitne latè an stricte interpretandum?

SUMMARIUM.

167, 168, 169. *Rationes pro lata interpretatione.*

170, 171. *Est stricta interpretationis, tametsi Regularibus concessum & Furi communi insertum.*

172. *Ita tamen, ut à proprio verborum sensu non recedatur.*

173. *Stricte interpretandum est privilegium, quod est contra Jus commune aut tertij.*

174. *Tametsi Furi communi insertum sit.*

175. *Aut concessum in favorem Religionis, piæ causæ.*

167 **Q**uousque se extendat hoc privilegium, si absolute & sine aliqua expressa limitatione conceditur, hic indagandum est. Varia dubia oriuntur. Primum est generale, an hoc privilegium strictæ, an latæ interpretationis sit. Latæ esse, suaderi potest I. *Quia Beneficium Imperatoris, quod à divina scil. ejus indulgentia proficiscitur, quam plenissime interpretari debemus, ut ait JCrus l. 3. ff. de Const. Prin.* Eadem autem est ratio de summo Principe in sacris; quod enim Imperator est in temporalibus, hoc SS. Pontifex in Ecclesiasticis. Universum favor semper am-

pliandus est. *l. hoc modo ff. de Condit. & Dem. l. Cum quidam ff. de Liber. & posth.* Quod maxime verum est, quando privilegium motu proprio vel ex certa scientia concessum est: tunc enim latè explicandum est, quamvis sit contra jus commune, juxta c. 23. de Preb. in 6. quia privilegium sic concessum est proprium beneficium Principis, ac proinde tum propter ejus liberalitatem, tum in ejus honorem convenit fieri liberiores interpretationem, ut post Anton. Host. Dec. Joan. Andr. Felin. Alex. de Nevo, Rebuff. ac alios tradunt Gabriellus l. 10. concl. 2. à n. 61. Suar. l. 8. de Leg. c. 27.

c. 27. n. 8. Salas *diff.* 20. *sect.* 10.
n. 89. Bonacina *d.* 1. q. 3. *pun.* 7. §. 1.
n. 7. Sanch. *de Matr.* l. 8. d. 1. n. 5.
& 6. Palao *rr.* 3. d. 4. *pun.* 10. n. 7.

168 II. Privilegium cedens in favorem religionis aut piæ causæ latè explicandum est, tamen si deroget juri communi, ut docent Tiraq. *tr. de pia caus.* n. 160. Suar. *l. c.* n. 7. Salas *sect.* 8. n. 52. & *d.* 20. n. 90. Sanch. *l. c.* n. 33. Em. Rodriq. *tom.* 1. *reg.* 9. II. a. 6. ac passim alij: quia, ut ait Papin. *l. 43. de religiof.* & *sumpt. fun.* Summa est ratio, quæ pro religione facit. Ergo illa saltem exemptio latè interpretanda est, quæ Monasterijs, & Ecclesijs conceditur.

169 III. Interpretandum latè est privilegium, quod juri communi insertum est. Ita Suar. *l. c.* n. 8. Bonacina *l. c.* Sanch. *l. c.* n. 7. Palao *l. c.* n. 7. ergo saltem illa à decimis solvendis immunitas latè interpretationis est, quæ juri communi inserta est, uti insertæ sunt aliquæ immunitates Religiosis concessæ. Ratio patet: quia etsi privilegium, quod est contra jus commune, strictè interpretandum sit, ut docent omnes; illud tamen, quod communi juri insertum est, non est contra jus commune, sed potius juri conforme, cum jus commune constituat. Videtur igitur absolutè dicendum cum Glossa *in c. 12. h. t.* privilegia de non solvendis decimis, saltem si Ecclesijs aliisque pijs causis concessa sint, latissimè interpretanda esse.

Affer. Privilegium exemptio- 170
nis à decimis solvendis, etsi Religiosis concessum, & juri communi insertum, odiosum est, & strictæ interpretationis. Ita Oldrad. *consil.* 268. Guttier. *consil.* 5. n. 5. Suar. *tom.* 1. *de Relig.* tr. 2. l. 1. c. 18. n. 6. aliique mox referendi. Ratio est: quia licet hoc privilegium respectu eorum, quibus datur, videatur religioni favere, simpliciter tamen juri communi, vi cujus omnes, etiam Religiosi, tenentur ad decimas solvendas, derogat, affertque præjudicium tertij, vid. Ecclesiarum & Clericorum, qui decimis per privilegia privantur. Quod autem juri communi derogat, & onus affert tertio, simpliciter odiosum, ac idcirco strictè interpretandum est, *reg.* 15. *Fur. in 6.* Unde ita restringendum est, ut, quàm minimùm fieri potest, legi deroget, & juri alterius noceat, ut in simili docet Pontifex *c. 13. de Privil.*

Confirmatur ratio allata. Prin- 171
ceps ita semper privilegia concedit, ut, quantum fieri potest, sine cujusquam præjudicio usurpentur, ut tradit Ulp. *l. 2. §. 2. & 10. ff. ne quid in loc. publ. & Imp.* l. 4. *C. de Emanc. liber.* Cum ergo exemptio à decimis solvendis cedat in præjudicium eorum, quibus aliàs de jure solvendæ forent, consequens est, quòd Pontifex hoc privilegium concedens velit, ut illis quàm minimùm noceatur. Quæ Pontificis mens apertè colligitur

ex c. 8. & c. 34. b. t. ubi Alexander III. & Innoc. III. hanc Religioforum immunitatem restrinxerunt, quòd grave inde Ecclesijs, quibus decimæ de Jure communi debebantur, præjudicium nasceretur.

172 Addendum tamen est, ita restrictionem privilegij faciendam esse, ut ejusdem verba sensum proprium semper retineant, sive, ut per restrictionem & arctum usum privilegij non recedatur à propria significatione verborum, quibus illud concessum est, ut tradunt Decius *consil.* 113. n. ult. Baldus *vol.* 1. *consil.* 271. ac latè explicant Francus *in c. 1. de temp. Ordin. in 6.* Everhard. *in Topic. Leg. loco 79. n. 26. & seqq.* Peckias *in cit. reg. 15. n. 6. & 7.* Suar. *de Leg. l. 8. c. 27. n. 6. & c. 28. n. 2. & 3.* quia voluntas Principis servanda est: hæc verò colligitur ex verbis Rescripti propriè sumptis, nisi aliunde de contraria ejusdem mente constet.

173 Ex dictis patet responsio ad rationes in contrarium: quia privilegium tunc demùm latè interpretandum est, quando non est contra Jus commune, aut contra jus tertij. Huic enim si derogat, strictæ interpretationis est, tametsi motu proprio Principis aut ex certa scientia concessum sit, ut cum Panorm. *in c. 9. de sepult. n. 9.* & communi DD. tradit Suar. *cit. c. 27. n. 9.* ac sumitur *ex c. 12. de offic. Ord. c. 5. de auct. & usu pall. cit. l. 2. §. 2. & 10. ff. Ne quid in loco publ.*

174 Neque obstat, quòd hujusmodi privilegium juri communi infer- tum sit: quia posterior lex semper ita intelligenda est, ut priori quàm minimùm derogetur, neque priori derogatum censetur, nisi posterior derogans sit illi omninò contraria, *arg. c. 29. de elect. in 6. l. si quando C. de inoff. testam. l. Præcipimus C. de appell. l. sed & posteriores ff. de Legib.* Cùm ergo lex de decimis solvendis sit antiquissima; ea verò, quæ conceditur exemptio, posterior: consequens est, hanc ita intelligendam esse, ut prior, quantum fieri potest, salva maneat, maxime quia per priorem legem simulque per divisionem prædiorum, ex quibus singulis Ecclesijs decimæ solvantur, jus Ecclesijs ad decimas quæsitum est juri autem tertij nunquam derogatur per legem aut statutum, multò minùs per privilegium, nisi expressa juris illius mentio fiat, aut certè lex cum illo jure omninò consistere nequeat.

175 Pariter non obstat, quòd immunitas à decimis pendendis concessa fortè est in favorem religionis ac piæ causæ. Nam imprimis favor religionis non potest obesse juri tertij, nisi huic in rescripto, quo privilegium conceditur, vel apertè derogetur, vel cum illo jure tertij privilegium consistere nequeat, ac idcirco quamdiu utrumque stare simul potest, tamdiu utrumque tuendum est. Accedit, quòd favor unus religionis non potest prævalere

174
 lere alteri favori religionis, nisi quantum necesse est, ut prior ille non sit omninò vanus ac sine effectu: cum enim uterque sit concessus religioni, neuter per se prævallet alteri, quia religio religioni non obest.

QUÆSTIO III.

Privilegium non solvendi decimas an solùm eximat à decimis Novalium?

SUMMARIUM.

176. Sensus questionis explicatur.
 177. Novalis diversimodè sumitur in Jure Civili, & Canonico, ac Bavarico.
 178. An modò latè, modò strictè accipiendum sit.
 179. Pratum vel hortus in agrum conversus Novalis non est.
 180. Privilegium de non solvendis decimis ex Novalibus intelligendum est de Novalibus strictè sumptis.
 181. Secus, si agatur de favore Parochi.
 182. Ex fundo olim culto debet decimas, qui habet Privilegium non solvendi ex Novalibus: nunquam tamen ex fundo, qui semel est novalis.
 183. Probare debet, se post acceptum privilegium fecisse novalis.
 184. 185. 186. Sententia & rationes opinantium, exemptionem à decimis tantùm procedere de novalibus.
 187. Procedit hoc Privilegium de de Decimis antiquis.
 188. 189. 190. 191. Dissolutio oppositorum.
 192. Excipitur casus, quo decima alicui competunt titulo particulari præscriptionis, privilegij &c.

176
 Ultra dubium generale, quod modò decidimus, alia quædam particularia de hujus privilegij vi & effectibus confurgunt. Horum primum esto, quo quæritur, an privilegium non solvendi decimas procedat de decimis ex prædijs, ex quibus illæ ante concessum privilegium solvebantur; an verò lo-

lùm de novalibus, quæ fient post privilegium. Quod ut ritè decidatur, uti & alia, quæ de Novalibus postea occurrent, paucis priùs declarandum est, quid nomine Novalium significetur.

Ager *Novalis* aliter Jure Civili, 177 aliter Canonico sumitur. *Novalis* ait Cajus l. 30. ff. de V. S. est terra
K 3 *precisa*